

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/49/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1208217400
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1208217400.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Ing. Maria Dubaňa a JUDr. Ivany Štíftovej, v spore žalobcov: 1/ X. N., I.. X.X.XXXX, K. XX, Ž., 2/ W. N., I.. XX.XX.XXXX, K. XX, Ž., proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Námestie slobody 6, Bratislava, IČO: 30 416 094, za účasti intervenienta na strane žalovanej: Mesto Žilina, Nám. obetí komunizmu 1, Žilina, IČO: 00 321 796, o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovanej a intervenienta na strane žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 14C/204/2008-583, zo dňa 25.4.2018, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie mení tak, že žalobu zamietá.

II. Žalovanej a intervenientovi na strane žalovanej priznáva proti žalobcom 1/ a 2/ plný nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 3.970 eur spolu s 8,50 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 19.5.2008 až do zaplatenia a žalobkyni 2/ sumu 16.885 eur spolu s 8,50 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 19.5.2008 až do zaplatenia, všetko do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku; žalobcom proti žalovanej priznal 100 % náhrada trov konania.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia sa zmenenou žalobou domáhali, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 3.970 eur spolu s 8,50 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 19.5.2008 až do zaplatenia a žalobkyni 2/ sumu 16.885 eur spolu s 8,50 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 19.5.2008, na tom skutkovom a právnom základe, že ako oprávnený užívateľ bytu v obytnom dome na K. XX O. Ž. (dom zapísaný na liste vlastníctva č. XX pre k. ú. Ž.) niekoľko rokov psychicky a fyzicky trpia v dôsledku odpojenia bytu od prívodu vody a kanalizácie, nemajú možnosť použiť sociálne zariadenie bytu, nemajú ako vykonávať osobnú hygienu, pretože ich kúpeľňa ostala bez pripojenia na rozvod vodovodu, a ak by aj voda do kúpeľne bola nanosená, nemá po použitý ako odtiečť do kanalizácie. Podaním zo dňa 10.2.2005 vyrozumela W. Š. miestne a vecne príslušný stavebný úrad o tomto havarijnom stave kanalizácie a vodovodnej prípojky, avšak stavebný úrad nekonal účelne a neposkytol oprávneným subjektom náležitú ochranu; stavebný úrad mal totiž z úradnej povinnosti zahájiť voči všetkým vlastníkov stavby správne konanie v zmysle § 87 ods. 1 zákona č. 50/1961 Zb. v spojení s § 3 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. pretože stavba [§ 139 ods. 2 písm. a) zákona č. 50/1967 Zb.] nezodpovedá základným požiadavkám na stavby v dôsledku čoho je trvalo ohrozený život a zdravie jej užívateľov. Napriek značnému časovému odstupe od okamihu, kedy sa o nevyhovujúcom stavebnotechnickom stave správny orgán dozvedel vo veci nekoná a prizerá sa na utrpenie užívateľov bytu a touto niekoľkoročnou nečinnosťou sa dopustil nesprávneho úradného postupu. Stavebný úrad

obdržal (v decembri 2007) od žalobcu 1/ návrh na predbežné prerokovanie náhrady škody zo dňa 27.11.2007 (v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.), z ktorého má riadne preukázané, čo žalobcovia namietajú a v akých podmienkach niekoľko rokov žijú; hoci stavebný úrad obdržal predmetné podanie, vo veci naďalej nekoná.

3. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozsudku (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že W.L. Š. (U.) bola vlastníčkou domu postavenom na parcele č. XXXX so súpisným č. X, v k. ú. Ž.R.; ako vlastník 1/4 predmetnej nehnuteľnosti sa listom doručeným Mestskému úradu v Žiline dňa 15.2.2005 domáhala o poskytnutie informácie, či bola splnená ohlasovacia povinnosť pani M., ktorá v roku 2001 stavebnými úpravami bytu zasiahla do nosnej konštrukcie domu, t.j. či si splnila túto povinnosť v roku 2001 pri výmene strechy a v roku 2003 pri výmene omietky domu, a ak dostala toto povolenie, prečo nebol vyžadovaný jej súhlas ako spoluvlastníčky. Zároveň požiadala Mestský úrad Žilina, či dal povolenie pani M., aby odpojila jej byt od prívodu vody do kanalizácie, nakoľko týmto konaním sa jej značne znehodnotil byt s tým, že ak dal súhlas k tomuto odpojeniu, požiadala ho, aby sa prívod a odtok vody uviedol do pôvodného stavu; v liste tiež upozornila, že súdnym znalcom bolo skonštatované, že na tieto stavebné práce bolo potrebné stavebné povolenie. Do dnešného dňa však jej ani jej právnym nástupcom, t.j. žalobcom, nedošla žiadna odpoveď zo strany príslušného odboru Mestského úradu v Žiline. Byt a následne po jej smrti byt žalobcov zostal v kúpeľni odpojený od prívodu aj odtoku vody; k odpojeniu došlo v roku 2001 tým, že vlastník bytu nachádzajúci sa nad bytom žalobcov pri výkone stavebných úprav vo svojom byte odpojil jednu prípojku a jeden zvod, čím znefunkčnil kúpeľňu so sprchou, umývadlom a WC. Od vody a kanalizácie bol odpojený iba byt žalobcov tak, že vlastník bytu nad žalobcami odpojil vodovodnú prípojku aj kanalizáciu v pivnici a nové zvody urobil po fasáde bytového domu, ako to vyplýva aj z priloženej fotodokumentácie. Byt mal dva záchody a kúpeľňu, zostal funkčný iba malý záchod na konci bytu a umývadlo v kuchyni. Vlastníčka bytu jedenkrát žiadala Mestský úrad v Žiline, oddelenie stavebného poriadku, aby zjednalo nápravu a to listom z 10.2.2005 (doručeným 15.2.2005). Žalobcovia vstúpili do práv vlastníčky až po jej smrti dňa 30.1.2007. Žalovaná nepredložila žiadny listinný dôkaz, ktorým by príslušný stavebný odbor Mestského úradu v Žiline urobil nejaké kroky k prešetreniu skutočností opísaných v liste ich právnej predchodkyne z 10.2.2005. Citoval z vyjadrenia vlastníčky bytu nad bytom žalobcov zo 4.7.2001, že „V rámci rekonštrukcie môjho bytu, ktorá zodpovedala len jeho zveľadeniu a nejednalo sa o rekonštrukciu, ktorá by podliehala stavebnému konaniu, bolo zistené, že v byte sa nachádzajú dva prívody vody a dva odpady. Z toho jeden prívod vody a jeden odpad bol nefunkčný. Z môjho bytu viedla jedna odpadová rúra cez byt pani U.. Jej nefunkčnosť sme zistili jednak z pivnice a jednak aj z bytu, keď sme napustili vodu. Následne bolo zrejmé, že voda neodteká a odpad u pani U. je zapchatý. Mali sme záujem túto závalu odstrániť na vlastné náklady a to aj v byte pani U.. Na miesto sme objednali stroj na opravu takýchto porúch určený, avšak po niekoľkých hodinách bol výsledok neúspešný. Išlo hlavne o to, že upchanie bolo v byte pani U., ktorá opravárov do svojho bytu nepustila. Na základe tejto skutočnosti sme boli nútení sekať otvor v múre po vonkajšej fasáde domu asi 20 m dlhý, aby sme obišli zvod pani U. a v pivnici sa napojili na starý zvod novým zvodom.“ Poukázal ďalej na skutočnosť, že znalec prof. Ing. X. N., Csc. v odbornom stanovisku č. 1/2013 k posúdeniu stavebnej činnosti, v bode II. uviedol, že ak sa vlastník rozhodne pre takúto stavebnú úpravu (ako je opísaná v objednávke v prílohe stanoviska) je podľa zákona povinnosťou tohto vlastníka požiadať stavebný úrad o stavebné povolenie; v zmysle tohto zákona sa musí na stretnutí spoločenstva vlastníkov bytov získať súhlas väčšiny vlastníkov v dome (1 byt, 1 hlas); ak získala povolenie, má zmysle požiadať stavebný úrad o stavebné povolenie (stavebné úpravy vedúce k zmene stavby). Za zrealizovanie stavebných úprav v byte bez stavebného povolenia stavebný úrad uloží v zmysle stavebného zákona pokutu; stavebný zákon bol porušený, pretože po zrealizovaní takejto úpravy bytová jednotka na prvom NP prestane slúžiť účelu a tým nebude splnená požiadavka podľa § 43 zákona č. 50/1976 Zb. V bode III. svojho odborného stanoviska znalec uviedol, že opísaná činnosť, ktorou sa odpojila kúpeľňa bytovej jednotky na 1. nadzemnom podlaží od napojenia na verejný vodovod a od napojenia na verejnú kanalizáciu je stavebnou činnosťou; v prípade, že nedošlo k ohlasovacej povinnosti a schváleniu uvedenej činnosti stavebným úradom a správcom budovy je opísaná stavebná činnosť v rozpore so zákonom č. 50/1976 Zb. ako aj v rozpore s jeho vykonávacími predpismi a bytová jednotka po takomto zásahu (v prípade, že nebola táto bytová jednotka na 1. NP v inom mieste napojená na vodovod a kanalizáciu) nevyhovuje základným technickým požiadavkám kladeným na stavby v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. ako aj vyhlášky č. 532/2002 Z.z. Vzhľadom k uvedenému a s poukazom na list adresovaný pani M., ako aj na vyjadrenie vlastníčky vrchného bytu, súd prvej inštancie konštatoval, že oddelenie stavebného poriadku malo konať a zjednať nápravu; tým, že došlo k takémuto odpojeniu časti bytu žalobcov od vody a kanalizácie, byt prestal vyhovovať technickým

požiadavkám kladeným na stavby v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. Navyše žalobkyňa 2/ lekárskymi správami preukázala zhoršenie svojho zdravotného stavu. Okresný úrad v Žiline do dnešného dňa na písomnú žiadosť právnej predchodkyne žalobcov nereagoval, neprešetril pravdivosť alebo nepravdivosť skutočností opísaných v predmetnom liste. Žalobcovia žijú v nevyhovujúcich podmienkach, ktoré si však sami nespôsobili. Listom zo dňa 19.5.2008 žalovaná oznámila žalobcom, že nárok na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nemôže uznať; žalobcovia podali žalobu na súd v zákonom stanovenej 6 mesačnej lehote, a preto na vznesenú námietku premlčania neprihliadol.

4. Na uvedenom základe podľa § 4 ods. 1 písm. c), § 14 ods. 1, ods. 2, § 15 ods. 1, ods. 2, § 16 ods. 1, ods. 2, § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., § 100 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka, § 43b ods. 1 až ods. 6, § 54, § 55 ods. 1, ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb., súd prvej inštancie žalobe vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a priznal žalobcom právo na náhradu trov konania v 100 % výške, pretože mali vo veci plný úspech.

5. Proti rozsudku podala žalovaná odvolanie a žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jej odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola námietka, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, že nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Konštatovala, že z odôvodnenia rozsudku vôbec nemožno zistiť, ktoré zákonné ustanovenie mal žalovaná alebo intervenient porušiť tak, že porušenie tohto zákonného ustanovenia vyústilo v nesprávny úradný postup; napadnutý rozsudok síce obsahuje v 18. odseku súhrn zákonných ustanovení, ktoré pravdepodobne súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní použil, avšak tieto ustanovenia sú v rozsudku len zosumarizované, bez naznačenia súvislosti s prejednávanou vecou a právnymi úvahami súdu. Z predložených listinných dokumentov (napr. dokument Okresného úradu Žilina, odboru životného prostredia z 12.9.2001, záznam z výkonu štátneho stavebného dohľadu zo 4.9.2001) a spisových materiálov, ktoré sú súčasťou spisu vyplýva, že intervenient, ako stavebný úrad, mal na základe podkladov za preukázané tieto skutočnosti: a) stavebné úpravy strechy bytového domu - výmena krytiny a zvodov dažďovej vody, ako aj nástrek fasády bytového domu uskutočnené JUDr. M., nie je možné považovať za stavebné práce, ktorých uskutočnenie by podliehalo povolovaciemu procesu podľa stavebného zákona; jedná sa o bežné udržiavacie práce podľa § 139b ods. 15 stavebného zákona, pri ktorých nie je potrebné ani ohlásenie stavebnému úradu, b) nové napojenie na kanalizáciu vykonala JUDr. M. novým zvodom po vonkajšej fasáde bytového domu až do starého zvodu v pivnici - bez zásahu do bytu pani U.; JUDr. M. realizovala vo svojom byte v bytovom dome úpravy, ktoré nepodliehajú povoleniu stavebného úradu (listinný dôkaz - výkon štátneho stavebného dohľadu zo 4.9.2001). Na list W. Š. (U.) z 10.2.2005 intervenient, ako stavebný úrad vybavil predmetnú vec listom z 24.3.2005, v ktorom W. Š. informoval o týchto skutočnostiach, pričom v tejto súvislosti poukázal na to, že riešenie problematiky sa týka nakladania so spoločnou vecou, a preto ak nedôjde k dohode medzi spoluvlastníkmi, na riešenie rozporov je príslušný súd. Namietala, že z napadnutého rozsudku nemožno zistiť, čo konkrétne predstavuje škodu, resp. nemajetkovú ujmu, ktorá mala byť žalobcom spôsobená údajným nesprávnym úradným postupom. Opätovne sa len domnievala, že vznikom škody, resp. nemajetkovej ujmy sa súd prvej inštancie zaoberá v napadnutom rozsudku v dvoch vetách na začiatku 5. odseku strany 8, avšak tieto závery sú nezrozumiteľné, nakoľko žalovaná ani intervenient časť bytu žalobcov od vody a kanalizácie neodpojili. Zopakovala, že byt žalobcom do dnešného dňa ani nepatrí a tak predmetom sporu nemôže byť "byt žalobcov", keďže v zmysle príslušného listu vlastníctva je naďalej vedená ako jeho vlastníčka pani Š. (U.). Z napadnutého rozsudku taktiež nemožno zistiť, na základe akých skutočností súd dospel k záveru, že v zmysle § 17 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a je tak nutné uhradiť aj nemajetkovú ujmu v peniazoch. Súd prvej inštancie opomenul v rozsudku akýmkoľvek spôsobom zdôvodniť výšku priznanej nemajetkovej ujmy, čo je neakceptovateľné, pričom s intervenientom počas celého konania namietali, že výška požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy nie je zo strany žalobcov nijako odôvodnená. S poukazom na § 25 zákona č. 514/2003 Z.z., § 415 a § 417 Občianskeho zákonníka konštatovala, že ak žalobcovia tvrdia, že stavebný úrad mal konať a "vydať" rozhodnutie v zmysle § 87 alebo § 94 stavebného zákona, tak potom mala byť zo strany žalobcov podaná žaloba na príslušný súd podľa § 250t Občianskeho súdneho poriadku (v tom čase platného). Pretože nie je preukázané, že by takú žalobu podali, žalobcovia si nespĺnili svoju prevenčnú povinnosť tak, aby im namietaná škoda nevznikla; aj preto nie je možné nedostatočné konanie pri odvracaní nimi namietanej škody riešiť touto žalobou o náhradu škody a zodpovednosť prenášať na štát. V čase namietanej nečinnosti stavebného

úradu mohli žalobcovia situáciu riešiť zákonnými možnosťami za účelom odvrátenia škody aj podľa § 50 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Taktiež nie je preukázané, že by nadriadený správny orgán mesta Ž., ktorým bol v tom čase Krajský stavebný úrad (predtým Krajský úrad Žilina, odbor životného prostredia a v súčasnosti Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky) rozhodol vo veci údajnej, namietanej nečinnosti stavebného úradu, mesta Ž.; aj Okresná prokuratúra Žilina, ako orgán nad dodržiavaním zákonnosti, skúmala podnet žalobcov a v odpovedi adresovanej žalobkyňi 2/ pod č. Pd 107/07-31, zo dňa 12.5.2008 nezistila dôvod na prijatie prokurátorského opatrenia a podnet bol odložený. Intervenient už na pojednávaní dňa 9.7.2013 namietal, že žalobcovia mali podľa ich tvrdení vedomosť o tom, že s odtokom kanalizácie niečo nie je v poriadku od roku 2001 a aj napriek tomu (hoci nie sú ani doposiaľ vlastníkami predmetných priestorov) sa v nich dobrovoľne rozhodli žiť; ani s týmito námietkami sa súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí nijako nevysporiadal. Z vyjadrení žalobkyne 2/ na pojednávaní dňa 9.3.2013 nepochybne vyplynulo, že nemala záujem situáciu vyriešiť tak, aby zabránila zväčšeniu ňou tvrdenej ujmy. Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že príčinná súvislosť medzi údajným nesprávnym úradným postupom stavebného úradu a údajným vznikom škody nebola preukázaná; pokiaľ žalobkyňa 2/ v konaní preukazovala vznik nemajetkovej ujmy lekárskymi správami, tak zo žiadnej z nich nevyplýva, že príčinou vzniku zdravotných problémov by mal byť nesprávny úradný postup intervenienta, resp. žalovanej; časť priestorov, ktoré obývajú žalobcovia od vody a kanalizácie neodpojili a žalobcovia takúto skutočnosť ani netvrdili.

5.1 Žalovaná dala do pozornosti, že žalobcovia podali žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa § 15 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu až v roku 2007, teda v čase keď ubehli viac ako tri roky odkedy sa dozvedeli o vzniku údajnej škody z roku 2001; intervenient, ako stavebný úrad, ktorým bol jeho právny predchodca odpísal žalobkyňi 2/ listom z 12.9.2001, kde uviedol, že jej podnet je mimo predmet kompetencií stavebného úradu, čo znamená, že to nie je možné urobiť v rámci stavebného konania, pričom opakovanie počas sporu namietali, že podľa § 19 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci sa právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Na základe uvedených zákonných ustanovení a časového obdobia, od ktorého žalobcovia v žalobe odvodzujú vznik škody, žalovaná opakovane počas sporu namietala premlčanie, pretože od času kedy mali žalobcovia vedomosť o vzniku údajnej škody až do času uplatnenia nároku na náhradu uplynuli viac ako tri roky; napriek tomu v napadnutom rozsudku nie je dostatočným spôsobom zdôvodnené ako sa súd prvej inštancie vysporiadal s touto odôvodnenou námietkou premlčania.

5.2 Poukázala na skutočnosť, že z odseku 19. napadnutého rozsudku a vyjadrenia JUDr. F. M. zo dňa 4.7.2001, vyplýva jasný rozpor napr. aj v tom, že vlastník bytu pani JUDr. F. M. nad žalobcami odpojila vodovodnú prípojku aj kanalizáciu, ale na druhej strane podľa vyjadrenia JUDr. M. bolo zrejmé, že voda neodteká a odpad u pani U. (neskôr Š. zosnulej matky žalobkyne 2/ a starej matky žalobcu 1/) je zapchatý, teda upchanie bolo v byte pani U.. Pre objasnenie celej situácie intervenient navrhol, aby súd prvej inštancie vypočul JUDr. F. M. ako svedka, s čím žalovaná na súdnom pojednávaní dňa 12.5.2017 súhlasila vzhľadom na § 85 C.s.p., avšak súd prvej inštancie v rozsudku ani v zápisnici o pojednávaní z 12.5.2017 vôbec neuviedol, prečo tento dôkaz nevykonal. Vo vzťahu k znaleckému úkonu prof. Ing. Dušana Katunského, Csc. ktorý sa v rámci neprehľadného napadnutého rozhodnutia javí ako jeden z kľúčových dôkazov, uviedla, že spolu s intervenientom namietali relevanciu tohto dôkazu; predovšetkým poukazovali na to, že znalec nebol prítomný na mieste samom, nevykonal obhliadku miesta a celý obsah znaleckého úkonu je vyhotovený len na základe tvrdení žalobcu 1/ a bez akýchkoľvek podkladov. Namietali taktiež skutočnosť, že zadanie znaleckého úkonu sa podľa obsahu znaleckého úkonu týka potvrdenia správnosti právneho výkladu vykonávanej stavebnej činnosti v bytovej jednotke, teda už zo zadania znaleckého úkonu je zrejmé, že jeho predmetom má byť vyjadrenie znalca z odboru stavebníctva k právnym otázkam, dokonca k právnemu výkladu stavebnej činnosti, čo je neprípustné. Napriek tomu sa súd prvej inštancie sa s týmito námietkami v napadnutom rozsudku nijako nevysporiadal; navyše na základe uznesenia súdu prvej inštancie vyhláseného na pojednávaní dňa 9.7.2013, doručili s intervenientom otázky, ktoré navrhujú, aby položil znalcovi z príslušného vedného odboru, avšak ani napriek týmto skutočnostiam dôkaz znaleckým posudkom nevykonal a v napadnutom rozsudku sa s touto skutočnosťou taktiež nijako nevysporiadal.

6. Žalobcovia 1/ a 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhli napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Konštatovali, že hoci je Slovenská republika členským štátom EU, nebola schopná im poskytnúť účinnú a rýchlu nápravu a ochranu práv; bytová jednotka v dome je stavebnou činnosťou odpojená

od vody a kanalizácie, a ak by naďalej kúpeľňu používali, tekutý odpad by vytekal do pivničných priestorov domu, no stavebný úrad tento problém nevyriešil. Namiesto je tak otázka, od čoho vôbec má štát zriadenú sústavu orgánov, ak výsledkom je táto absurdnosť; preukázateľne im štát garantuje iba "imaginárne" práva, pričom v tejto veci sa správne orgány tvária, že z hľadiska stavebného zákona je všetko v poriadku a tento stav normálny. Uviedli, že zákon č. 514/2003 Z.z., na základe ktorého si uplatnili nemajetkovú ujmu priznáva nárok aj vtedy, ak samotný nesprávny úradný postup nebol príčinou odpojenia vody a kanalizácie v byte; nemajetková ujma sa prizná ak úradný postup nebol správny, čím došlo k zásahu do práv a záujmov žalobcov. Nemožno spochybníť, že možnosť viesť riadny život vrátane spoločenského je podstatne obmedzená znefunkčnením sociálneho zariadenia bytu, čím je priamo ohrozené aj zdravie dotknutej osoby; tieto neakceptovateľné podmienky priamo ovplyvňujú kvalitu života, sú ponížujúcim aspektom, čiže došlo k zásahom do práv, ktoré chráni Ústava SR. Povinnosťou správnych orgánov je konať ex offo tam, kde je ohrozený verejný záujem (v zmysle judikatúry Ústavného súdu SR patrí medzi verejný záujem aj ochrana života a zdravia) a sú porušované ústavou garantované práva; ak si túto povinnosť štát či samospráva neplní, vystavuje sa riziku zodpovednosti za nesprávny úradný postup a v tomto smere poukázali na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 689/2014, zo dňa 9.11.2016. Pokiaľ teda žalovanej podriadený orgán nebol schopný riadne zistiť skutkový stav a nezistil, že došlo nielen k odpojeniu kanalizácie, ale aj odpojeniu vodovodu, preto ani nemohol poskytnúť adekvátnu ochranu a vystavuje sa povinnosti niesť hmotnú zodpovednosť. Považovali za absurdné, ak intervenient po obdržaní podania z 10.2.2005 pisateľku podnetu odkázal na zistenia z 2001, kde sám tvrdí, že nezistil odpojenú kanalizáciu a v procese dokazovania pred súdom prvej inštancie dôrazne namietal, že fotodokumentácia doložená žalobcom z 2007 zachytáva stav, ktorý bol zistený v roku 2001.

6.1 Vo vzťahu k nedostatočnému odôvodneniu napadnutého rozsudku odcitovali § 220 ods. 2 C.s.p., ako aj z uznesenia Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 161/2012-14, zo dňa 22.03.2012 a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (K. Z., séria A, 1994, č. 303-B; zhodne Q. v. Q., rozsudok z 29. 5. 1997. Rep. 1997-III, fasc. 38) a konštatovali, že súd nie je povinný zaoberať sa každým argumentom ale iba podstatným pre rozhodnutie. Napadnuté rozhodnutie spĺňa všetky požiadavky na kvalitu odôvodnenia v zmysle § 220 ods. 2 C.s.p. a súd prvej inštancie uviedol, na základe ktorých právnych predpisov rozhodol. V prípade nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie rozhodoval na základe voľnej úvahy, pričom správne poukázal na zdravotné problémy žalobkyne 2/, ktoré mal riadne preukázané z predložených lekárskejších správ, ktoré nikdy žalovaná s intervenientom ani náznakom nespochybnili. Ohľadom výšky nemajetkovej ujmy poukázali na skutočnosť, že si uplatnili skutočne symbolickú výšku. Nestotožnili sa s tvrdením žalovanej, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s možnosťou, či dostatočným zadosťučinením nie je samotné konštatovanie porušenia práva, pretože vzhľadom na predmet sporu nejde o banálnu vec, ale práve naopak zasahuje priamo do integrity žalobcov, ich rodinnej pohody, spoločenských vzťahov, porušeniu práv už došlo a ich prežitie (pocit z porušenia práva) nie je možné navrátiť späť a zhojiť inak ako priznaním finančného zadosťučinenia (napr. ESLP vo veci X. proti Z. z 2.9.2010). Nesúhlasili s tvrdením žalovanej, že z napadnutého rozsudku nemožno zistiť, čo predstavuje škodu, resp. nemajetkovú ujmu; súd prvej inštancie predsa poukázal na pochybenie správneho orgánu, keď nesprávny úradný postup vyhodnotil ako nekonanie a neprijatie opatrení, ktoré boli v danej veci za potrebné a konštatuje, že žalovaná nepredložila žiadny listinný dôkaz, že urobila nejaké kroky k prešetreniu skutočností opísaných v liste z 10.2.2005, pričom zdôrazňuje, že došlo k odpojeniu bytu žalobcov od vody a kanalizácie a tým byt prestal vyhovovať technickým požiadavkám kladeným na stavby v zmysle stavebného zákona. Ďalej súd prvej inštancie dôvodil že správny orgán na písomnú žiadosť alebohej W. Š.G. nereagoval, neprešetril pravdivosť alebo nepravdivosť skutočností opísaných v predmetnom liste. Považovali za priam zarážajúce, kam môže zájsť kreativita žalovanej, ktorá sa snaží zbaviť zodpovednosti za očividné pochybenie podriadeného orgánu; je len na škodu, že takúto kreativitu nepodala aj za účelom vyriešenia ich problému. Predsa správny orgán bol a je povinný vo veci konať ex offo, nemá čakať na návrh alebo na rozhodnutie súdu. Zákon ako podmienku uplatnenia žaloby nevyžaduje schému, ktorú prezentuje žalovaná. Z lekárskeho potvrdenia vystaveného 4.6.2012 vyplýva, že príčina zhoršenia zdravotných problémom je nosenie vedier; žalobkyňa 2/ neraz prezentovala, že musí vodu do kúpeľne nosiť vo vedrách a po použití ju vyčrpať a nosiť na vyliatie cez celý byt. Ak by správny orgán už v roku 2005 zjednal nápravu, v roku 2012 by zdravotný stav žalobkyne 2/ nebol tak zasiahnutý nutnosťou nosiť vedrá. Pokiaľ žalovaná tvrdí, že príčina problému bolo upchatie kanalizácie v byte žalobkyne 2/, tak to je vylúčené priamo vykonaným dokazovaním; konkrétne na pojednávaní žalobca 1/ za účasti všetkých strán prehral videozáznam, na ktorom bola vyobrazená situácia v pivnici v časti pod kúpeľňou bytu, ktorý obývajú; na videozázname je vidieť pôvodnú kanalizačnú rúru, ktorá je odrezaná v časti tesne pod podlahou bytu, zablendovaná a zvakovaná omietkou, ktorá je z časti osekaná aby bolo vidieť aspoň

časť rúry a zablendovaného konca; cez diery v zablendovanom konci vyteká prúdom voda do priestoru pivnice, ktorú nechal žalobca 1/ vypustiť vo vani; je tak nanajvýš zrejmé, že kanalizačný úsek bytu je riadne funkčný. Žalovaná a intervenient však nevysvetlili ako to, že kanalizácia z kúpeľne vypúšťa obsah priamo do priestoru pivnice. Zdôraznili, že žalovaná ani intervenient neboli schopní produkovať žiadnu hypotézu a zámerne sa vyhýbali vysvetleniu, čo je príčinou toho, že v kúpeľni netečie ani voda práve z dôvodu, že vodovodná stúpačka bola odrezaná a zatĺčená do podlahy pivnice.

6.2 Vo vzťahu k námietke premlčania poukázali na skutočnosť, že žalovaná sa v celom rozsahu stotožňovala s vyjadreniami intervenienta, ktorý na pojednávaniach dňa 17.6.2013, 9.7.2013 a 14.4.2015, zakaždým tvrdil, že v roku 2001 pri výkone stavebného dohľadu, ktorého súčasťou bola aj miestna obhliadka a šetrenie nezistil odpojenú kanalizáciu, dokonca na pojednávaní 17.6.2013 nemal vedomosť ani o odpojenej vodovodnej stúpačke; teda na jednej strane je stavebný zásah spočívajúci v odrezaní kanalizačného a vodovodného potrubia a zablendovaní týchto potrubí v roku 2001 popieraný, no podľa názoru žalovanej si mali nárok uplatniť už v roku 2001. Táto konštrukcia je nezmyslom, pretože následku nepredchádza príčina. Napokon uvedenými tvrdeniami intervenienta snáď ani nemôže byť presvedčivejšie preukázaný nesprávny úradný postup; pisateľka podnetu W. Š. U., ktorá sa nikdy predtým na stavebný orgán neobrátila, v podaní opisuje, že má odpojenú kúpeľňu a žiada zjednanie nápravy. Správny orgán je vždy povinný zabezpečiť riadne zistenie skutkového stavu; ak rozhodne alebo inak (iným spôsobom) vybaví vec bez toho, aby tomu predchádzalo riadne zistenie skutkového stavu, dopúšťa sa nesprávneho úradného postupu. V rámci dokazovania bol nesprávny úradný postup preukázaný samotnou výpoveďou intervenienta, keď ani na pojednávaní 17.06.2013 nevedel, že odpojená nie je iba kanalizácia, ale aj vodovod a napriek tomu odkázal pisateľku podnetu na výsledok šetrenia z roku 2001, hoci v tom čase podľa jeho vlastných slov nič odpojené a zablendované nezistil. Žalovaná si neuvedomuje fakt, že povinnosti konať sa v tejto veci správny orgán doposiaľ nezabavil; nevyhovujúci stav doposiaľ trvá a stále nebola vykonaná ani obhliadka a miestne šetrenie, pričom zo zápisníc z pojednávania vyplýva, že intervenient ani počas konania netušil, akým spôsobom je kanalizačné potrubie a vodovodné potrubie odpojené ani to, že zablendovaný koniec je zvakovaný. Pokiaľ povinnosť podriadeného správneho orgánu vo veci konať a zjednať nápravu stále trvá, k nesprávne úradnému postupu stále dochádza; doposiaľ totiž nebol vykonaný stavebný dohľad, ktorý by na mieste zistil skutkový stav a následne mala byť vec vybavená v rámci riadneho správneho stavebného konania rozhodnutím zodpovedajúcim skutkovému stavu. K nesprávne úradnému postupu dochádza každý deň, čiže každý deň sú znova a znova poškodení, čoho logickým vyústením je konštatovanie, že k premlčaniu nároku v tejto veci nemohlo vôbec dôjsť. Súd prvej inštancie sa relevantným spôsobom vysporiadal s námietkou premlčania, keď poukázal na jediné podanie Márie Š. U. z roku 2005, v ktorom uvádza, že jej byt je odpojený a žiada o nápravu. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že žaloba bola podaná v 2008, teda dostatočným spôsobom sa vysporiadal s otázkou premlčania, keďže vyhodnotil na základe čoho považuje žalobu podanú v trojročnej premlčacej lehote.

6.3 Neobstojí ani námietka žalovanej, že nebol vykonaný výsluch navrhutej svedkyne JUDr. F. M., pretože opomína, že v konaní sa posudzuje správnosť postupu podriadeného orgánu; toto konanie nemôže slúžiť na pokračovanie v dokazovaní, ktorým sa doplní skutkový stav absentujúci v administratívnych spisoch; predsa ak intervenient nedokáže spisom preukázať pravdivosť či správnosť jeho názoru, je samo osebe prejavom nesprávneho úradného postupu, keď vlastný úsudok odvíja od nedostatočne zisteného skutkového stavu. Od výsluchu nemožno očakávať nič nové, nakoľko z písomného podania, ktoré je súčasťou spisu nepochybne vyplýva popieranie, že v roku 2001 došlo k odpojeniu, iba vyhotoveniu nového napojenia. Znalec prof. Ing. Dušan Katunský, Csc. v znaleckom úkone uviedol podstatné závery, ktoré sú prejavom odborného úsudku a nie výkladu právnej normy; totiž medzi kompetencie znalcov patrí posúdiť, či nehnuteľnosť spĺňa základné požiadavky na stavby a či konkrétne práce sú prácami stavebnými. Právnu zložku nemožno vždy abstrahovať z výkonu znaleckej činnosti, pretože takto by sa paralyzovala znalecká činnosť; stavebné odvetvie je špecifické práve tým, že sa neradi iba prírodnými zákonmi, ale najmä právnou úpravou a technickými normami. Znalec síce na mieste osobne nebol, ale nehodnotil priamo byt žalobcov; žalobca sa na neho obrátil ako na autoritu v danej problematike, pričom otázky sa týkali stavebníctva. Nemožno spochybňovať, že znalec konštatoval to podstatné - ak je odpojená voda a kanalizácia do kúpeľne, stavba prestane vyhovovať základným požiadavkám na stavby; príčinou je to, že došlo k stavebnému zásahu. Je očividné, že uvedené môže znalec posúdiť, pretože sa jedná o odbornú technickú otázku a pre rozhodnutie vo veci je táto otázka kľúčová a zvyšok vyplýva priamo z právnej úpravy, ktorá sa v súdnom konaní

nedokazuje. Za absurdné považovali tvrdenie žalovanej, že si dobrovoľne vybrali naďalej obývať obydlie bez kúpeľne a preto im nepatrí nemajetková ujma; toto konštatovanie je prejavom nielen neschopnosti štátu zjednať nápravu tam kde je právny záujem chránený zákonom ako aj ústavou ohrozený, ale aj zlyhania základných pilierov právneho štátu, keď z poškodeného robí štát vinníka.

7. Žalovaná v odvolacej replike čo do obsahu prezentovaných skutočností zotrvala na nosných argumentoch svojho odvolania.

8. Žalobcovia v odvolacej duplike poukázali na skutočnosť, že administratívny spis intervenienta neobsahuje vôbec žiadnu dokumentáciu, fotografie stavebných úprav, schémy, posudky, odborné dokazovanie, ani z neho nevyplýva žeby vôbec bol intervenient zistil aj odpojenú vodovodnú stúpačku ktorej odrezaný koniec bol zatlčený do podlahy pivnice, pričom o odpojenej vodovodnej stúpačke ako bolo v rámci dokazovania preukázané intervenient nevedel ani počas súdneho konania. Tvrdením o dopĺňaní odôvodnenia rozsudku sa žalovaná snaží navodiť falošný dojem v snahe privodiť si priaznivejšie rozhodnutie; poukázali na fakt, že práve ich fotodokumentáciou, videozáznamom a mimoriadne podrobným právnym rozborom veci dopĺňajú administratívny spis intervenienta, ktorý neumožňuje žiaden prieskum dôvodov, podľa ktorých intervenient postupoval, čo je preukázané aj tým, že až na pojednávaní po vstupe intervenienta do konania sa intervenient dozvedel, že odpojená je aj vodovodná stúpačka, dovtedy o tom nemal vôbec vedomosť. S poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 10Co/25/2016 konštatovali, že tvrdenie žalovanej, ako si sami mali zabezpečiť nápravu stavebnotechnicky nevyhovujúceho stavu v bytovej nehnuteľnosti a preto s poukazom na § 415 Občianskeho zákonníka nezodpovedá za nemajetkovú ujmu, ktorá je predmetom konania, nemá oporu v judikatúre najvyšších súdnych autorít. Navyše tvrdenia žalovanej ohľadom citácie žalobkyne 2/ z odpovede na otázku, prečo si nezabezpečila nápravu sama, sú prekrútením faktov a sú vytrhnuté z kontextu. Z objektívneho hľadiska by každý pociťoval úzkosť, strach a hľadal dôveru v správny postup štátneho orgánu, ktorý z pozície sily a autority má diametrálne odlišné prostriedky k účinnému vyriešeniu tohto problému. Ozrejmili, že nemajetková ujma vzniká už samotným porušením, resp. zásahom do základných práv a slobôd človeka (medzi ktoré patrí právo ochrany života, zdravia a osobnostnej integrity) a preto nie je potrebné demonštrovať, že tento zásah priniesol aj ujmu, ktorá sa prejavila navonok tak, ako to konštatoval EŠLP vo veci X. proti Z. z 02.09.2010; teda v prípade, ak by súd prvej inštancie nepriznal žiadne zadosťučinenie, výnimočnosť by musel odôvodniť a pretože súd prvej inštancie dôvodí, že problém znemožňuje užívať riadne byť pre neexistenciu sociálneho zariadenia a pri riešení problému postupoval intervenient neefektívne a nesprávne, je odôvodnenie dostatočné. Súd prvej inštancie výšku priznanej nemajetkovej ujmy voči žalobcovi 1/ priznal skutočne v symbolickej výške vzhľadom na všetky okolnosti, pričom z odôvodnenia vyplýva, že problém, ktorý žalovaná nevyriešila, má pre neho podstatný význam (nie nezanedbateľný). Vo vzťahu k žalobkyni 2/ uvádza, že podľa lekárskej správy neriešený problém spôsobuje žalobkyni zdravotné problémy pohybového aparátu kvôli vynášaniu vody. Uplatnený nárok vymedzili ako nesprávny úradný postup a nie ako nesprávne (nezákonné) rozhodnutie; zo zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že iba vo vzťahu k prieťahom sa vychádza z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, ostatné formy nesprávneho úradného postupu v zmysle dikcie zákona posudzuje teda súd vlastným skutkovým a právnym posúdením veci.

9. Proti rozsudku podal odvolanie aj intervenient na strane žalovanej a žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola námietka, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku a s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Cdo 238/2008, zo dňa 30.11.2009, sp. zn. 8 Cdo 186/2017, zo dňa 20.12.2017, rozhodnutia EŠLP (vo veci L. G. c. Š. z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, K. Z. H.. Š. z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Q. H.. Q. z 29. mája 1997, K. H.. J. z 19. februára 1998), Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 115/03, nemôže napadnuté rozhodnutie nemôže obstať, nakoľko v zmysle týchto súdnych rozhodnutí predstavuje porušenie práva na spravodlivý proces žalovanej a intervenienta, keďže je absolútne nepreskúmateľné; napadnuté rozhodnutie nedáva odpoveď na žiadny z argumentov žalovanej a intervenienta, ktoré boli z ich strany prezentované v rámci prostriedkov procesnej obrany. Z napadnutého rozhodnutia vôbec nemožno zistiť, ktoré zákonné ustanovenie mala porušiť žalovaná alebo intervenient tak, že porušenie tohto zákonného ustanovenia vyústilo v nesprávny

úradný postup; napadnuté rozhodnutie síce obsahuje v odseku 18. súhrn zákonných ustanovení, ktoré pravdepodobne súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní použil, avšak tieto ustanovenia sú v rozsudku len zosumarizované, bez naznačenia súvislosti s prejednávanou vecou a právnymi úvahami súdu. Domnieval sa, že za nesprávny úradný postup žalovanej, resp. intervenienta súd prvej inštancie považoval skutočnosť, že príslušný stavebný odbor Mestského úradu v Žiline neurobil nijaké kroky k prešetreniu skutočností opísaných v liste právnej predchodkyne žalobcov z 10.2.2005. S uvedeným záverom však nesúhlasil, nakoľko súčasťou spisového materiálu je odpoveď práve na list z 10.2.2005 (sp. zn. 2237/2005-Db, zo dňa 24.3.2005), kde odkazuje na svoju odpoveď pod sp. zn. 2001/01576/OÚ-OdŽP-Db, zo dňa 12.9.2001, v rámci ktorej sa už predmetnou vecou zaoberal; ďalej v liste z 24.3.2005 sa uvádza, že čo sa týka stavebných úprav omietky domu stavebný úrad JUDr. M., listom č. OŽPÚPaA-C-7405/02, zo dňa 12.7.2002 oznámil, že práce môže vykonávať bez ohlásenia na príslušný stavebný úrad. Ďalej v liste uviedol, že na ostatnú časť podnetu odpovie samostatným listom; dodatočná odpoveď bola pani Š. zaslaná listom sp. zn. 2237/2005-Db, zo dňa 29.4.2005, kde vo veci výmeny strechy intervenient uviedol, že výmenu strechy predstavovala udržiavacie práce, vykonané na základe dohody spoluvlastníkov a práce tohto charakteru si podľa § 56 písm. h) stavebného zákona nevyžadovali súhlas stavebného úradu. Z uvedeného vyplýva, že záver súdu prvej inštancie o tom, že neurobil žiadne kroky k prešetreniu skutočností opísaných v liste právnej predchodkyne žalobcov nie sú správne. Zdôraznil, že na uvedené skutočnosti žalovaná poukazovala už od začiatku sporu, pričom na pojednávaní dňa 17.6.2013 založil do spisu aj záznam spísaný s JUDr. F. M. na stavebnom úrade dňa 29.4.2005 (vo veci podnetu W. Š. zo dňa 15.2.2005) na podporu tvrdení, že intervenient sa zaoberal aj žiadosťou pani Š.. K namietanému nesprávnemu úradnému postupu žalovaná, ako aj intervenient od začiatku konania uvádzali, že tento postup nemôže byť nesprávny, okrem iného aj z dôvodu, že porušenie zákona nekonštatovala ani Okresná prokuratúra v Žiline, ktorá listom sp. zn. Pd 107/07-31, zo dňa 12.5.2008 oznámila W. N. odloženie jej podnetu, pretože neboli zistené dôvody na prijatie prokurátorského opatrenia, prokurátor okresnej prokuratúry po posúdení veci konštatoval, že postup Okresného úradu v Žiline, odbor životného prostredia, bol v súlade so zákonom; Krajská prokuratúra v Žiline pod sp. zn. 132/08 vybavovala opakovaný podnet W. N. zo dňa 7.7.2008, v ktorom menovaná vyjadrila nespokojnosť s vybavením predchádzajúceho podnetu Okresnou prokuratúrou v Žiline a podnet odložila, nakoľko nezistila dôvod pre následné prijatie opatrenia prokurátora. Pokiaľ mali žalobcovia za to, že postup správneho orgánu je nesprávny, mali sa ochrany svojich práv domáhať v správnom súdnictve, kde v zmysle vtedy platného § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Vo veci nesprávneho úradného postupu bola v konaní taktiež namietaná aj skutočnosť, že v danom prípade ide o nakladanie so spoločnou vecou, nakoľko W. Š. bola vlastníčkou ideálneho podielu domu a pokiaľ mala námietky týkajúce sa zmeny, resp. nakladania so spoločnou vecou, bolo na mieste vec riešiť podaním žaloby na spoluvlastníkov. Navyše, ak by správny orgán konal podľa predstáv žalobcov je zrejmé, že zodpovednosť za nevyhovujúci stav domu by niesli aj žalobcovia (ak by sa stali vlastníckymi podielu po pani Š.) ako spoluvlastníci ideálneho podielu. Súd prvej inštancie sa taktiež nevysporiadal ani s námietkou, že autorom podnetu z roku 2005 neboli žalobcovia, ale pani Š. a nie je teda zrejmé, ako môžu žalobcovia odvodzovať svoj nárok na náhradu škody vo vzťahu k tvrdenej nečinnosti intervenienta; súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku len bez ďalšieho konštatuje, že žalobcovia vstúpili do práv vlastníčky až po jej smrti. K znaleckému úkonu, ktorý sa v rámci neprehľadného súdneho rozhodnutia javí ako jeden z kľúčových dôkazov uviedol, že žalovaná, ako aj intervenient namietali relevanciu tohto dôkazu; predovšetkým poukazovali na to, že znalec nebol prítomný na mieste samom, nevykonal obhliadku miesta a celý obsah znaleckého úkonu je vyhotovený len na základe tvrdení žalobcu 1/. Namietali taktiež skutočnosť, že zadanie znaleckého úkonu sa podľa obsahu znaleckého úkonu týka potvrdenia správnosti právneho výkladu vykonávanej stavebnej činnosti v bytovej jednotke; teda už zo zadania znaleckého úkonu je zrejmé, že jeho predmetom má byť vyjadrenie znalca z odboru stavebníctva k právnym otázkam, dokonca k právnemu výkladu stavebnej činnosti, čo je neprípustné. Napriek predloženým otázkam na znalca, súd prvej inštancie nevykonal dôkaz jeho vypočutím a v napadnutom rozsudku sa s touto skutočnosťou nijako nevysporiadal; taktiež navrhovali vykonanie dôkazu svedeckou výpoveďou JUDr. M. (t.j. svedka, ktorého písomné podanie súd cituje v odôvodnení napadnutého rozsudku) k skutkovým okolnostiam týkajúcich sa stavebných úprav strechy bytového domu, ako aj realizácie napojenia na kanalizáciu novým zvodom po vonkajšej fasáde bytového domu až do starého zvodu v pivnici v intenciách znenia žalobného návrhu; ani tento dôkaz z neznámych dôvodov súd prvej inštancie nevykonal a s touto skutočnosťou sa v napadnutom rozhodnutí nijako nevysporiadal. Vyčítal súdu prvej inštancie, že z napadnutého rozsudku nemožno zistiť, čo konkrétne predstavuje škodu, ktorá mala byť žalobcom spôsobená údajným nesprávnym úradným postupom. Opätovne sa len domnieval, že vznikom škody sa zaoberá v napadnutom rozsudku v dvoch vetách (na začiatku 5.

odseku strany č. 8 rozsudku), avšak jeho závery sú nezrozumiteľné, nakoľko z vykonaného dokazovania nepochybne vyplynulo, že žalovaná ani intervenient časť bytu žalobcov od vody a kanalizácie neodpojil. Z napadnutého rozsudku taktiež nemožno zistiť, na základe akých skutočností súd dospel k záveru, že v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením a je nutné uhradiť aj nemajetkovú ujmu v peniazoch. K otázke vzniku škody namietal, že žalobcovia si nesplnili tzv. prevenčnú povinnosť v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka, pretože mali podať na súd žalobu na nečinnosť správneho orgánu, prípadne sa domáhať odstránenia podľa ich názoru protiprávneho stavu inými právnymi prostriedkami alebo tvrdenú vadu odtiekania potrubia odstrániť za pomoci opravára. Argumentoval, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi tvrdeným nesprávnym úradným postupom a vznikom škody; pokiaľ žalobkyňa 2/ v konaní preukazovala vznik nemajetkovej ujmy lekárskymi správami, tak zo žiadnej z nich nevyplýva, že príčinou vzniku zdravotných problémov by mal byť nesprávny úradný postup intervenienta, resp. žalovanej; tieto lekárske správy sú založené na subjektívnych tvrdeniach žalobkyne 2/. Ani s touto námietkou sa súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí nijako nevysporiadal. Pripomenul, že časť priestorov, ktoré obývajú žalobcovia od vody a kanalizácie neodpojil a žalobcovia takúto skutočnosť ani netvrdili; z napadnutého rozsudku vyplýva, že údajné odpojenie odpadu a kanalizácie mal vykonať spoluvlastník domu, kde sa nachádzajú priestory, ktoré žalobcovia obývajú. V priebehu konania namietal aj premlčanie práva žalobcov na náhradu škody z dôvodu podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého sa právo na náhradu škody premlčí najneskôr za tri roky odo dňa, kedy sa poškodený dozvedel o škode; vzhľadom na to, že žalobcovia sa museli o škode dozvedieť už v roku 2001 (podnet žalobkyne 2/), právo žalobcov je nepochybne premlčané. Súd prvej inštancie sa k tejto námietke vyjadril v dvoch vetách, kde bez ďalšieho odôvodnenia, resp. právneho posúdenia uviedol, že žalobcovia si žalobu podali včas.

10. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu intervenienta poukázali na argumenty svojho vyjadrenia k odvolaniu žalovanej, nakoľko sa odvolacie dôvody intervenienta sa v podstatnej časti zhodujú s odvolacími dôvodmi žalovanej. Na zdôraznenie už predostretej argumentácie poukázali na zásadný fakt, že v konaní bolo bez pochybností preukázané, že po stavebnom zásahu - odrezaní kanalizačnej rúry, čiastočnom zavakovaní jej zvyšku, sa po použití kúpeľne dostáva splašková voda do pivničných priestorov domu; preukázané to bolo rozsiahlou fotodokumentáciou a napokon aj videozáznamom, z ktorého jednoznačne vyplýva, že tekutý odpad sa rozlieva po celej stene stekajúc na podlahu pivnice. Žalovaná aj intervenient tvrdili, že v roku 2001 štátny stavebný dohľad situáciu vyobrazenú na fotografii a videozázname nezistil čo odôvodňovali tým, že čo v roku 2001 neexistovalo, to ani v 2001 nemohlo byť predmetom správneho konania. Z predloženého administratívneho spisu vyplýva, že W. Š. - U. sa v roku 2005 obrátila na intervenienta s písomným podaním, v ktorom namietala, že kúpeľňa jej bytu bola v pivnici odpojená a preto nemôže používať kúpeľňu. Ako vyplýva z bohatej rozhodovacej praxe všeobecných súdov ako aj Ústavného súdu SR a ESLP, strane sporu resp. intervenienta nepatrí právo na odôvodnenie rozsudku podľa jeho uváženia; rozsudok súdu prvej inštancie považujú za riadne odôvodnený, keď správne súd prvej inštancie v ňom poukázal na zistenia intervenienta z 2001, ktoré neriešia podstatu podnetu z 2005 a ani nemôžu byť východiskom pre jeho vybavenie. Správne poukázal súd prvej inštancie na znalecký úkon znalca Ing. Katunského, ktorý stav ktorý bol riadne preukázaný v rámci dokazovania považuje za nezlučiteľný so základnými požiadavkami na stavby. Znalec vychádzal z rovnakého stavu ako bol preukázaný v rámci konania a tak žalovaná, ako aj intervenient ani len nerozporovali také skutkové zistenia v dome žalobcov, ktoré by sa líšili od stavu ktorým sa znalec zaoberá. Do dnešného dňa napriek tomu intervenient poukazuje na výsledky z 2001, hoci paradoxne o nich tvrdí, že to čo je na fotografiách, to v 2001 neexistovalo. Ďalej uviedli, že súd prvej inštancie v rozsudku odvíja nemajetkovú ujmu aj od zdravotného stavu, čím dostačujúco naplnil kritérium odôvodnenia výšky nemajetkovej ujmy, nemožno jeho záver považovať za neodôvodnený, či svojvoľný; súd prvej inštancie správne poukázal na lekársku správu, podľa ktorej je žalobkyňa 2/ liečená pre pohybové ochorenie a liečbe neprospeje nosenie vody do a z vane; predložila aj preukaz osoby ŤZP. Žalobcovi 1/ priznal skutočne symbolické odškodné hoci vzhľadom na význam veci pre žalobcu a trvanie útrap, ktoré odmieta intervenient riešiť, by patrilo aj vyššie odškodné. Pripomenuli, že súd rozhoduje o výške nemajetkovej ujmy voľnou úvahou a rozsudok vzhľadom na význam podstaty veci pre žalobcov, dlhodobé pôsobenie útrap a zásahu do osobnej integrity, ktorým sa intervenient odmieta riadne zaoberať, je spravodlivý; ad absurdum požaduje intervenient nevieme aké odôvodnenie, hoci samotný fakt, že funkčná kúpeľňa bytu je pre normálny život každého jedinca nevyhnutná rovnako ako vzduch či jedlo, napĺňa ňou základné životné potreby, je všeobecne známa skutočnosť a nemožno o význame kúpeľne ani len hypoteticky viesť žiadnu polemiku. Počas celého konania poukazovali na záväzok štátu viesť účinné vyšetrovanie tam,

kde dochádza k zásahu do osobnej integrity človeka; analógiou možno dospieť k záveru, že Dohovor ukladá štátu nielen záväzok zásah vyšetriť v trestnoprávnej rovine, ale aj prijať opatrenia na odstránenie zásahu. Pokiaľ intervenient relativizuje ujmu, ktorá vznikla žalobcom jeho postupom pripomenuli, že v spomenutej judikatúre dominuje zodpovednosť štátu za neúčinné vyšetrenie a najmä neriešenie situácie a neposkytnutie primeranej ochrany ohrozeným jednotlivcom. Jednoznačne v konaní preukázali nárok na priznanie nemajetkovej ujmy, ktorá plní nielen kompenzačnú funkciu, ale aj preventívnu funkciu, pretože úradníci zodpovední za dodržiavanie pozitívneho záväzku štátu vyplývajúceho z Dohovoru sa k veci stavali a doposiaľ stavajú mimoriadne povrchno.

11. Nakoľko odvolací súd dospel k záveru, že na prejednávanej vec sa vzťahuje § 20, § 22 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ktoré pri doterajšom rozhodovaní použité neboli, postupom podľa § 382 C.s.p. strany vyzval, aby sa k možnému použitiu § 20 a § 22 zákona č. 58/1969 Zb. vyjadrili.

12. Žalobcovia vo vyjadrení k výzve odvolacieho súdu považovali aplikáciu § 20, § 22 zákona č. 58/1969 Zb. na prejednávajúcu vec za prekvapivú a načrtnuté hmotnoprávne posúdenie sporu za nesprávne; takéto riešenie aplikability zákona č. 514/2003 Z.z. je v rozpore s doterajšou rozhodovacou praxou Krajského súdu Bratislava v skutkovo podobnej veci (rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 10Co/25/2016, zo dňa 21.7.2016). Mali za to, že pre správne vyriešenie otázky, podľa ktorého zákona je potrebné brať do úvahy charakter nesprávneho úradného postupu a jeho trvanie; nesprávny úradný postup vymedzili ako nedbanlivý, nesprávny výkon právomocí správneho orgánu (intervenienta) prijať adekvátne zákonom predpokladané opatrenia tam, kde trvá nesúlad zákonom predpísaných požiadaviek na stavby s reálnym užívateľským stavom nehnuteľnosti. Uplatnený nárok neodvíjajú od vydania nezákonného rozhodnutia, ale ako nesprávny úradný postup a preto je dôležité identifikovať "čo" správny orgán urobil nesprávne a "kedy" došlo k zavŕšeniu nesprávneho úradného postupu. Pre zodpovedanie otázky "čo" urobil nesprávne je kľúčové zistenie, že stavebný zákon považuje aj dnes stav nehnuteľnosti za nezlučiteľný so základnými požiadavkami na stavby. V tej súvislosti je správny orgán povinný kedykoľvek vykonať opatrenia, ktoré budú viesť k zosúladieniu technického stavu stavby so zákonnými užívateľskými predpokladmi. Správny orgán však nemá povinnosti ohraničené iba stavebným zákonom, ale aj zákonom o správnom konaní; povinný je spoľahlivo zistiť skutočný stav veci a vykonať dokazovanie v takej miere, aby viedlo k úplnosti zistenia a presnosti zistenia. Zo stavebného zákona nevyplýva zánik povinnosti prijať opatrenia, ak stavba po určitý čas nespĺňa základné požiadavky na stavby; povinnosť prijať opatrenia zákon neohraničuje žiadnou lehotou, práve naopak, z príslušných ustanovení stavebného zákona možno vyvodiť, že povinnosť prijať opatrenia trvá dovtedy, dokedy stavba nespĺňa základné požiadavky na stavby. Pokiaľ intervenientovi nezanikla povinnosť využiť svoju právomoc (a aj zodpovednosť) tak, ako predpokladá zmysel, význam a účel stavebného zákona, potom nesprávny úradný postup stále trvá. Na trvajúci, teda opakujúci nesprávny postup intervenienta poukazovali počas celého súdneho konania. Ako vyplýva zo žaloby, náhradu škody si uplatňujú na základe § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., čo odôvodňujú tým, že ak by intervenient riadne vykonával svoj dohľad na úseku stavebného zákona, neboli by vystavení ponižujúcemu zaobchádzaniu a útrapám. Pretože žalobný návrh vymedzuje nárok na základe nesprávneho úradného postupu, objektívna premlčacia lehota sa neuplatňuje (§ 19 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.). Nesprávny úradný postup nie je zavŕšený prvým dňom prietahov, ale až posledným dňom. Z rozhodovacej praxe vyplýva, že ani raz nedošlo k absurdnému vyvineniu zodpovedného orgánu iba preto, že žalobca podal žalobu po troch rokoch od prvého dňa v ktorom prietahy začali. V neposlednom rade poukázali na skutočnosť, že z predloženého administratívneho spisu intervenienta ani z dokazovania nevyplýva, kedy mal byť nesprávny úradný postup zavŕšený a akým správnym aktom mal byť zavŕšený a ako bol žalobcom oznámený a doručený. Je rozdiel, či orgán verejnej moci prijme zodpovedajúce opatrenia za účelom zosúladienia skutočného stavu nehnuteľnosti so stavom zákonom nariadeným obratom alebo mu to trvá podstatne dlhšie, alebo koná opakovane, ale s výsledkom, ktorý zákon nepredpokladá; preto nemožno odvíjať začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pri trvajúcom (opakujúcom) nesprávnom úradnom postupe prvým dňom nesprávneho postupu. Vyrozumenie orgánu verejnej moci o spôsobe vybavenia podnetu bez toho, aby si tým orgán splnil svoju zákonom uloženú povinnosť, pričom orgán doposiaľ zaťažuje povinnosť konať a prijať opatrenia uviesť do súladu technický stav domu s stavom ktorý predpokladá zákon, nie je zavŕšením nesprávneho úradného postupu; pretože podanie W. Š., prostredníctvom ktorého sa domáha nápravy bolo doručené intervenientovi 10.2.2005, vyrozumienie o spôsobe vybavenia tohto podania nebolo žalobcom doručované a aj keby bola hneď po doručení vyrozumienia informovala W. Š. o spôsobe vybavenia jej podnetu, žaloba bola podaná v rámci trojročnej premlčacej doby (ktorá neplynie počas

predbežného prerokovania nároku), ani hypoteticky nemohlo dôjsť k márnemu uplynutiu premlčacej lehoty.

13. Žalovaná a intervenient sa zhodne na výzvu odvolacieho súdu vyjadrili, že už počas konania pred súdom prvej inštancie opakovane namietali premlčanie nároku žalobcov a v podrobnostiach odkázali na svoju doterajšiu argumentáciu prezentovanú v spore.

14. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 378, § 380 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolania žalovanej a intervenienta na strane žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario, keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; a dospel k záveru, že odvolania žalovanej a intervenienta sú dôvodné. Rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C.s.p.). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 31.3.2020 (§ 219 ods. 3 C.s.p.).

15. V posudzovanej veci sa žalobcovia 1/ a 2/ žalobou podanou na súde 2.9.2008 domáhali náhrady nemajetkovej ujmy titulom nesprávneho úradného postupu príslušného stavebného úradu, ktorý napriek zo stavebného zákona a správneho poriadku vyplývajúcej povinnosti nezačal z podnetu W. Š. zo dňa 10.2.2005 z úradnej povinnosti správne konať za účelom zistenia a nápravy stavu odpojenia bytu, ktorý užívajú (nachádzajúcom sa v bytovom dome so súpisným číslom XXX, postaveným na parcele č. XXXX, k. ú. Ž., zapísaným na liste vlastníctva č. XX) od prívodu vody a kanalizácie v dôsledku čoho psychicky a fyzicky trpia; nemajú totiž ako vykonávať osobnú hygienu, pretože kúpeľňa ostala bez pripojenia na rozvod vodovodu, a ak by aj voda do kúpeľne bola nanosená, nemá po použití ako odtiecť do kanalizácie.

16. Nesprávnym úradným postupom je porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre postup štátneho orgánu pri jeho činnosti; ide spravidla o postup, ktorý s rozhodovacou činnosťou nesúvisí. I keď podľa uvedených ustanovení nie je vylúčená zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom vykonávaným v rámci činnosti rozhodovacej, je pre túto formu zodpovednosti určujúce, že úkony tzv. úradného postupu samy o sebe k vydaniu rozhodnutia nevedú a ak je rozhodnutie vydané, bezprostredne sa v jeho obsahu neodrazí. Z tohto hľadiska je nesprávnym úradným postupom súvisiacim s rozhodovacou činnosťou napr. nevydanie či oneskorené vydanie rozhodnutia, prípadne iná nečinnosť štátneho orgánu či iné vady v spôsobe vedenia konania. Štát podľa uvedených ustanovení zodpovedá za predpokladu, že poškodenému vznikla škoda, ktorá je v príčinnej súvislosti s takým chybným postupom, teda ak je nepravým postup orgánu štátu so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

17. Intervenient na pojednávaní dňa 17.6.2013 vzniesol námietku premlčania nároku žalobcov z dôvodu, že predmetná škoda im mala vzniknúť už v roku 2001 a žalobu podali na súd po siedmych rokoch, t.j. po uplynutí trojročnej premlčacej doby, ktorá plynie odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode; žalovaná v podaní doručenom súdu 27.6.2013 súhlasila s námietkou intervenienta o premlčaní nároku žalobcov dôvodiac, že žalobkyňa 2/ už v roku 2001 dala vo veci odpojenia vody a kanalizácie podnet právnomu predchodcovi intervenienta - Okresnému úradu v Žiline, odboru životného prostredia, ktorý na podnet odpovedal listom zo dňa 12.9.2001.

18. Právne posúdenie veci je činnosť súdu, spočívajúca v subsumovaní zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, čo vedie k záveru o právach a povinnostiach strán sporu. Právne posúdenie je nesprávne, ak sa súd dopustí pri tejto činnosti omylu, tzn. keď na správne zistený skutkový stav aplikuje nesprávny právny predpis, tiež vtedy, keď síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo zistených skutočností vyvodil nesprávne právne závery.

19. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania totiž spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené plniť svoje povinnosti. Zásada hospodárnosti konania vedie konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie

k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov; uvedený postup je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít (viď napr. R 29/1983 a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 82/2009, 1 Cdo 43/2009, 2 Cdo 194/2011, 3 Cdo 231/2009, 3 Cdo 187/2013, 7 Cdo 305/2014).

20. Z hľadiska právneho posúdenia plynutia premlčacej doby na uplatnenie nároku v súvislosti s nesprávnym úradným postupom štátu, považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že § 22 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (účinný do 30.6.2004), resp. § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (účinný od 1.7.2004) upravujú pri nesprávnom úradnom postupe výlučne subjektívnu premlčaciu dobu zhodne tak, že právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode.

21. Pre začiatok plynutia trojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy sa poškodený dozvedel o škode; v takom prípade na rozdiel od škody uplatňovanej vydaním nezákonného rozhodnutia, pre plynutie premlčacej doby nemá právny význam zrušenie rozhodnutia, ktorému prípadne i predchádzal nesprávny úradný postup ani deň jeho doručenia (oznámenia) poškodenému. Predpoklad hypotézy oboch vyššie citovaných právnych noriem (pokiaľ ide o začiatok plynutia premlčacej doby práva na náhradu škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu) sa totiž nespája s vedomosťou poškodeného o tom, kto za škodu zodpovedá, ale ani s jeho vedomosťou o tom, či a prípadne kedy nesprávnosť úradného postupu bola vyslovená (konštatovaná) príslušným orgánom; teda nevyžaduje sa, aby poškodený mal vedomosť o tom, kto za škodu zodpovedá - v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., resp. zákona č. 514/2003 Z.z., za škodu je zodpovedný vždy štát. Jediným predpokladom začiatku plynutia premlčacej doby je okamih, kedy sa poškodený dozvedel o škode.

22. Poškodený sa dozvie o škode vtedy, ak sú mu známe skutkové okolnosti, z ktorých možno zistiť vznik škody (v predpokladanej výške) zakladajúcej jej uplatnenie v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. (resp. zákona č. 514/2003 Z.z.), preto nie je určujúce, či napríklad (ne)správnosť úradného postupu bola v inom konaní zisťovaná, prípadne vzniknuté následky mohli byť v takom konaní reparačné a či výsledky takéhoto konania (jeho právne závery) boli poškodenému známe; v uvedenom okamihu teda nemusí byť daná (napr. z rozhodnutia súdu vyplývajúca) nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednosti povinného subjektu. Pojem vedomosť o škode treba vysvetliť tak, že ide o vedomosť o škode (teda nie o protiprávnom úkone, či o škodnej udalosti), ale ako vedomosť o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktoré možno objektívne vyčísliť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde.

23. V posudzovanej veci bol medzi stranami spor o tom, či je právo na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnené žalobou premlčané; žalobcovia proti námietke premlčania brojili tým, že nežiaduci stav doposiaľ nebol odstránený a teda ani zavŕšený, čím je vylúčené, aby došlo k premlčaniu nárokov z neho vyplývajúcich, ako aj tým, že stav z roku 2001 nemá s nesprávnym úradným postupom a ním spôsobenou škodou žiaden súvis, pretože W. Š. v roku 2001 žiadne konanie neiniciovala, pričom podanie z 10.2.2005 obsahovalo tvrdenie o prerušenej kanalizácii, avšak intervenient spochybnil, že by v roku 2001 pri miestnom šetrení zistil aj prerušenie kanalizácie.

24. Zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalobkyňa 2/ listom doručeným Okresnému úradu v Žiline dňa 17.5.2001 s označením "Odpojenie odpadovej rúry" oznámila, že dňa 8.5.2001 bola odpojená odpadová voda v byte W. Š. (starej matky žalobcu 1/ a matky žalobkyne 2/) nájomníčkou bytu F. M. (v oznámení s chybou v písaní, pozn. odvolacieho súdu), pričom zo "Záznamu z výkonu stavebného dohľadu v zmysle § 117 a § 98 stavebného zákona" konaného dňa 4.9.2001 vyplýva, že stavebný úrad vykonal obhliadku bytu pani M., U., pivničných priestorov, pričom pani N. - U. trvá na svojich pripomienkach zo dňa 18.5.2001. Listom zo dňa 12.9.2001 Okresný úrad v Žiline, odbor životného prostredia v odpovedi vo veci "Oznámenia o odstavení odpadovej vody v objekte na K. ul. č. XX v Ž." okrem iného uviedol, že JUDr. M. realizuje vo svojom byte stavebné úpravy, ktoré nepodliehajú povoleniu stavebným úradom; nové napojenie na kanalizáciu vykonala novým zvodom po vonkajšej fasáde domu až do starého zvodu v pivnici bez zásahu do bytu pani U.. Z listu žalobkyne 2/ zo dňa 15.5.2001, doručeným Okresnej hygienickej stanici dňa 18.5.2001 tiež vyplýva, že nový spolujiteľ úmyselne pri úprave bytu odstaviť odpadovú kanalizáciu z kúpeľne a zapojil si svoju odpadovú rúru; našu odpadovú kanalizáciu zablendoval; dal odpojiť aj prívod vody do kúpeľne.

25. Z listu W. Š. zo dňa 10.2.2005, doručenom Mestskému úradu Žilina dňa 15.2.2005 okrem iného vyplýva, že pani M., ktorá v roku 2001 stavebnými úpravami jej bytu zasiahla do nosnej konštrukcie v predmetnom byte a to: novým hrubým zvodom kanalizácie a novým prívodom vody; ďalej Vás žiadam, či Vy ako Mestský úrad ste dali povolenie pani M. k odpojeniu môjho prívodu vody a kanalizácie; prerušením prívodu a odtoku vody sa mi značne znehodnotil môj byt; ak ste dali súhlas k odpojeniu, tak Vás žiadam, aby sa prívod a odtok vody uviedol do pôvodného stavu.

26. Na tomto mieste považuje odvolací súd za potrebné zopakovať, že žalobcovia založili žalobou uplatnený nárok titulom nesprávneho úradného postupu na skutkovom tvrdení, že príslušné orgány žalovanej napriek zákonnej povinnosti nekonali za účelom zistenia a odstránenia nezákonného odpojenia bytu, ktorý oprávnene užívajú, od prívodu vody a kanalizácie v dôsledku čoho psychicky a fyzicky trpia; nemajú ako vykonávať osobnú hygienu, pretože kúpeľňa ostala bez pripojenia na rozvod vodovodu, a ak by aj voda do kúpeľne bola nanosená, nemá po použití ako odtečť do kanalizácie.

27. Odvolací súd oboznámením sa s obsahom spisu ďalej zistil, že žalobca 1/ na (v poradí prvom) pojednávaní dňa 18.1.2012 vypovedal, že "v bytovom dome, ktorý obývam došlo k stavebnému zásahu, že bol nášmu bytu odpojený zvod kanalizácie, ako aj vodovodná prípojka; od vody a kanalizácie bol odpojený iba náš byt od roku 2001 až doposiaľ; vlastníci bytu, ktorý vlastní nad nami si odpojili kanalizáciu aj vodovodnú prípojku v pivnici a vlastne toto zviadli novým napojením vo fasáde domu až do pivnice a napojili to tam; oni vlastne odpojili len jednu prípojku a jeden zvod, čiže nám znefunkčnili kúpeľňu, čo sa týka sprchy, umývadla a záchodu, ktorý bol v kúpeľni a zostal nám jeden malý záchod na opačnom konci bytu a umývadlo v kuchyni." Žalobkyňa 2/ prítomná na tomto pojednávaní vypovedala tak, že plne súhlasila s tým, čo vypovedal žalobca 1/.

28. Pokiaľ si žalobcovia uplatnili žalobou nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom orgánov štátu pri zistení a neriešení stavu odpojenia prívodu vody a odpojenia kanalizácie v byte, ktorý oprávnene užívajú, potom je celkom nesporné, že tento stav v rozpore s ich (podľa nich zákonnými) očakávaniami neriešili orgány štátu najneskôr odo dňa oznámenia Okresného úradu v Žiline zo dňa 12.9.2001, ktoré bolo doručené žalobkyňi 2/ (podávajúcej pôvodný podnet) a W. Š.G. dňa 21.9.2001 (starej matke žalobcu 1/ a matke žalobkyne 2/ a vlastníčke spoluvlastníckeho podielu na bytovom dome); týmto okamihom totiž orgány štátu v rozpore s predstavou žalobcov 1/ a 2/ neriešili tento nezákonný stav.

29. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že žalobcovia 1/ a 2/ v žalobe, ako aj v priebehu sporu odkazovali na podnet W. Š. zo dňa 10.2.2005, pretože tento podnet je svojím obsahom absolútne totožný so stavom, ktorý existoval (najneskôr) ku dňu 12.9.2001, teda, že byt bol odpojený od prívodu vody a kanalizácie. Celkom bez významu pre posúdenie vedomosti poškodených, t.j. žalobcov 1/ a 2/ je skutočnosť, že intervenient na pojednávaniach dňa 17.6.2013, 9.7.2013, ako aj 14.4.2015, tvrdil, že v roku 2001 pri výkone stavebného dohľadu, ktorého súčasťou bola aj miestna obhliadka a šetrenie, nezistil odpojenú kanalizáciu, či dokonca na pojednávaní 17.6.2013 nemal vedomosť ani o odpojenej vodovodnej stupačke; pre posúdenie vedomosti žalobcov (poškodených) o skutkových okolnostiach, z ktorých možno zistiť vznik škody (v predpokladanej výške) zakladajúcej jej uplatnenie, nie je totiž podstatná vedomosť či nevedomosť podľa nich (ne)konajúceho orgánu štátu o týchto skutkových okolnostiach, ale iba výlučne vedomosť poškodených, ktorí od roku 2001 mali podľa vlastných vyjadrení v konaní nespornú vedomosť nielen o odpojení vodovodnej prípojky, ale aj odpojení bytu (ktorý užívajú) od kanalizácie v dôsledku čoho im vznikla nemajetková ujma v rovine psychického a fyzického utrpenia.

30. Nesprávny úradný postup teda nesporne z pohľadu žalobcov 1/ a 2/ nastal najneskôr ku dňu 21.9.2001, t.j. ku dňu oznámenia o nevybavení veci konajúcim orgánom v rozpore s ich vlastnými (zákonnými) očakávaniami, keďže až doposiaľ sa nestotožnili s nečinnosťou orgánov štátu s identifikovaním a riešením ich problému s odpojením prívodu vody a kanalizácie v roku 2001, ktorý nastal vykonanými stavebnými úpravami spolu-vlastníčkou JUDr. M.; pokiaľ by aj žalobca 1/ namietal skutočnosť, že mu uvedené oznámenie zo dňa 12.9.2001 nebolo doručované, odvolací súd vychádzal z jeho výpovede, v ktorej potvrdil, že "náš" byt bol odpojený od roku 2001, čím možno mať za preukázané, že tento stav mu bol v danom čase známy.

31. Nebolo možné vôbec akceptovať argumentáciu žalobcov, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy nemôže byť premlčané, nakoľko doposiaľ stav vyvolaný nesprávnym úradným postupom pretrváva; ide v celom rozsahu o účelovú argumentáciu nemajúcu oporu v hmotnom práve, pretože v opačnom prípade by premlčanie práva záviselo od subjektívnych predstáv poškodeného či došlo k náprave zo strany orgánov štátu a teda poškodený by mohol kedykoľvek vyvolať stav, aby právo nemohlo byť premlčané; výsledok konania o podnete (sťažnosti) poškodeného nie je podmienkou pre uplatnenie nároku na náhradu škody a nemá vplyv na vedomosť poškodeného o tom, že vznikla škoda.

32. Z ustanovenia § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2004, a ktorým bol zrušený zákon č. 58/1969 Zb., vyplýva, že zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi, preto bolo potrebné nárok titulom nesprávneho úradného postupu právne posudzovať podľa ustanovení zákona č. 58/1969 Zb.

33. Pretože žalobca 1/ najneskôr dňa 31.12.2001 (posledný deň roku 2001) a žalobkyňa 2/ dňa 21.9.2001 mali ako poškodení bez pochybností vedomosť o vzniknutej škode určitého druhu a rozsahu do takej miery, aby mohli svoj nárok uplatniť (vyčíslieť) v žalobnom návrhu na súde, t.j. vedomosť o škode (teda nie o protiprávnom úkone, či o škodnej udalosti) ako vedomosť o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktoré možno objektívne vyčíslieť v peniazoch do takej miery, aby mohli svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde a žalobu podali na súd až dňa 2.9.2008, podali ju po uplynutí trojročnej subjektívnej lehoty uvedenej v § 22 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb.; námietka premlčania vznesená žalovanou a intervenientom bola preto dôvodná.

34. Na uvedenom základe, po zhodnotení vecnej a právnej argumentácie žalovanej a intervenienta v ich odvolaniach, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil a žalobu zamietol; vychádzajúc pritom v celom rozsahu zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým je viazaný (§ 383 C.s.p.) a ktorý po právnej stránke posúdil inak a preto nemusel opakovať, príp. dopĺňať dokazovanie.

35. O nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie ako aj odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanej a intervenientovi priznal proti žalobcom 1/ a 2/ plný nárok na náhradu trov konania, nakoľko mali vo veci plný úspech.

36. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).